

Генеративний штучний інтелект на основі великих мовних моделей створив цілий клас нових навичок, які потрібно опановувати комп'ютерним лінгвістам, а з розвитком технологій у найближчому майбутньому ми можемо очікувати на появу розмовних інтелектуальних агентів, які зможуть розуміти запити користувачів та реагувати на них.

Список посилань

1. Debby Cotton, Peter Cotton, and J. R Shipway. Chatting and Cheating. Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. 2023. DOI:10.35542/osf.io/mrz8h

2. Kasneci E., Seßler K., Küchemann S., Bannert M., Dementieva, D. ChatGPT for Good? On Opportunities and Challenges of Large Language Models for Education. 2023. DOI: 10.35542/osf.io/5er8f

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-173>

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ CHATGPT ПРИ ПРОВЕДЕННІ КРИМІНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Руфанова В. М.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права та кримінології
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Однією з цілей сталого розвитку людства визначено розвиток інформаційних технологій в різних галузях науки та впровадження інновацій для стрімкого обміну великим об'ємом даних.

Розвиток інформаційного суспільства помає великі перспективи не тільки для здійснення прориву у світ штучного інтелекту, але й може бути використаний для покращення координації зусиль та міжнародної співпраці для забезпечення ефективного запобігання поширення кіберзлочинності та протидії їй. Так, у Кіотській декларації «Активізація заходів попередження злочинності, кримінального правосуддя та забезпечення верховенства права: назустріч здійсненню Порядку денного у сфері сталого розвитку на період до 2030 року» задекларовано, що країнам варто сприяти належному використанню

технологій правоохоронними та іншими органами системи кримінального правосуддя, надаючи запитувану технічну допомогу, збільшуючи потенціал і організовуючи необхідну підготовку, а також шляхом удосконалення законодавства, нормативних актів і стратегій, для того, щоб вони відповідали стрімкому та безперервному процесу розвитку технологій [1].

Стрімка цифрова трансформація призвела до того, що штучний інтелект вже проник практично у всі сфери суспільного життя. Не стала виключенням і сфера наукових розробок. Поряд з цим, актуалізувалась проблема етичного використання та впровадження здобутків інформатизації всіх сфер суспільного життя. Це пов'язано з тим, що цифрові трансформації, з одного боку підвищують ефективність, а з іншого боку можуть бути негативним фактором, який несе за собою нові, більш технологічні загрози та виклики [2, с. 25].

Новою формою використання штучного інтелекту є використання інструментарію ChatGPT, який є програмою, яка генерує відповіді на запити користувачів. Інформаційну базу ChatGPT складають великі об'єми даних нейронних мереж, інформація з книг, статей, різного роду досліджень, веб-сторінок тощо.

Позитивними моментами використання ChatGPT є наступні:

1. Швидка реакція на запити користувачів, навіть якщо це прохання прорахувати складні математичні формули та коефіцієнти;

2. Чітка структура інформації, що є результатом закладення в основу відповідей чітких усталених алгоритмів.

3. Реагування на зауваження та досить коректне спілкування. Можливість виправлення зроблених помилок.

4. Швидкий та коректний перекладання тексту на іншу мову. При цьому, програма при роботі на одній мові, може надавати назви першоджерел на іноземній мові. Це свідчить про інтегрований підхід та наділену можливість використання різномовних джерел при формуванні відповідей на запит користувачів.

5. Можливість програми здійснювати аналітичний аналіз заданого тексту, виділяти головне. ChatGPT може скласти план наукового дослідження, запропонувати структуру заданого виду наукової роботи, скласти чернетку статті, сформулювати резюме тощо.

Поряд з позитивними моментами, існують проблемні аспекти використання ChatGPT в науковій діяльності:

1. Захист конференційної інформації. Важливим аспектом є забезпечення захисту конференційної інформації та не допустимість її використання програмою у своїх відповідях.

2. Якість наданої інформації є сумнівною та потребує критичного осмислення, оскільки програма використовує весь масив наявної

інформації, до якої в неї є доступ. Відповідно не всі наукові дослідження є якісно проведеними та не завжди містять достовірну інформацію. При цьому варто пам'ятати, що ChatGPT у своїх відповідях не надає посилань. У разі використання такого тексту в своїх дослідженнях матиме місце порушенням ключового принципу освітньої діяльності, а саме академічної доброчесності.

Поряд з цим, нами була проведена перевірка використання кримінологічних формул при розрахунку коефіцієнту злочинної активності, де однієї зі складових формули є населення країни, зокрема повнолітні особи, які можуть бути суб'єктами кримінальних правопорушень. При цьому, програма розраховувала коефіцієнт на все населення країни. Тобто, при тому, що скоріше за все, ChatGPT має інформацію про правила розрахунків, від все прорахував з похибкою, і тільки після зауваження, він запропонував скорегувати вихідні дані та перерахувати.

3. Етичний аспект. Варто розуміти, що ChatGPT є інструментом, а не джерелом достовірної інформації, тому по-перше варто обмежувати його доступ до особистої інформації, а по-друге, критично її оцінювати та пропускати її через фільтри людяності, етики та професіоналізму. Оскільки ChatGPT не може бути співавтором наукової роботи, вся відповідальність за надану інформацію буде покладатися на реального автора статті.

Отже, резюмуючи зазначимо, що ChatGPT є досить функціональним інструментом, який здатен полегшити, прискорити роботу над науковим дослідженням. Поряд з цим, слід чітко усвідомлювати, що надана ChatGPT інформація потребує перевірки та аналізу. Бездумне та пасивне використання інформації може призвести до порушень права інтелектуальної власності.

Список посилань

1. Активізація заходів попередження злочинності, кримінального правосуддя та забезпечення верховенства права: назустріч здійсненню Порядку денного у сфері сталого розвитку на період до 2030 року. Київська декларація. URL : https://www.unodc.org/documents/commissions/Congress/Kyoto_Declaration_booklet/21-02817_Kyoto_Declaration_ebook_R.pdf (дата звернення: 17.10.2023)/

2. Баранов О.А. Цивілізаційна місія цифрових трансформацій. *Інформація і право*. 2023. № 3 (46). С. 25–41. URL : <http://ilippi.org.ua/article/view/287067> (дата звернення: 13.10.2023).

3. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 18.10.2023).